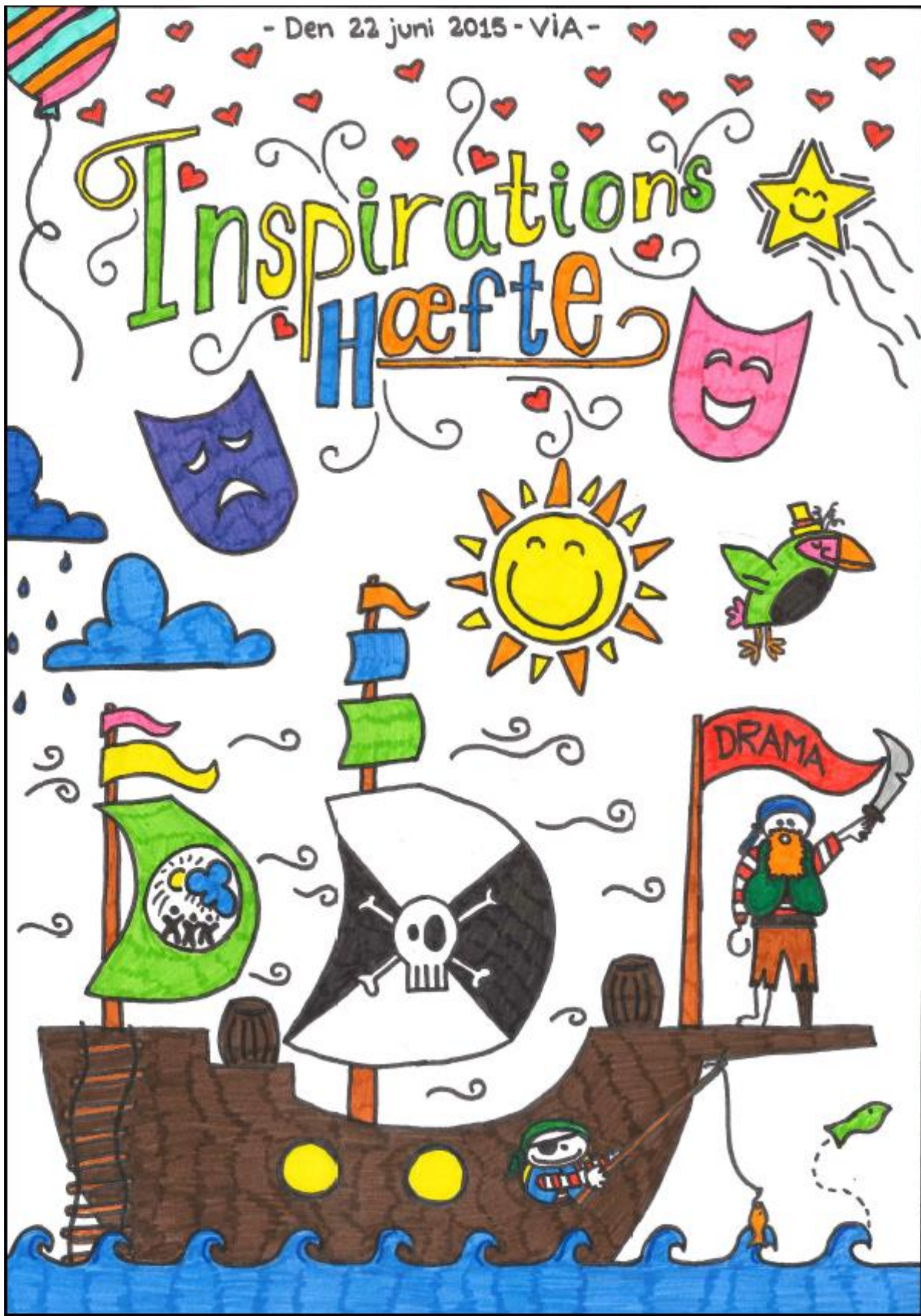

- Den 22 juni 2015 - ViA -

Inspirations Hæfte

Skrevet af:

Elise Irene Tommerup Jensen

Andreea Rotaru

Anni Konge Sørensen

Malene Holm Larsen

Karen Ringsmose Feddersen

Studerende på pædagoguddannelsen i Holstebro modul 5

Lavet i samskabelse med Vemb børnehave

Sommer 2015

Indholdsfortegnelse

HVAD ER DRAMA I NATUREN?	2
DRAMA:	2
NATUR OG UDELIV:	2
INKLUSION:	2
HVORFOR SÅ DRAMA I NATUREN?	2
PÆDAGOGISKE HJÆLPEMIDLER	3
HVAD ER VIGTIGT?.....	3
SAMARBEJDSØVELSER:.....	3
PRAKSIS/INSPIRATION	4
HISTORIEVANDRING	4
<i>Inklusion:</i>	4
<i>Variationer:</i>	4
MIMIK-ØVELSER:	5
<i>Inklusion:</i>	5
<i>Variation:</i>	5
SPEJLLEG:	5
<i>Inklusion:</i>	5
<i>Variationer:</i>	6
MIM ET DYR:	6
<i>Inklusion:</i>	6
<i>Variationer:</i>	6
USYNLIGBOLD:.....	7
<i>Inklusion:</i>	7
<i>Variationer:</i>	7
TROLDMANDENS TRYLLESTAV:	7
<i>Inklusion:</i>	7
<i>Variationer:</i>	8
GÅTUR:	8
<i>Inklusion:</i>	8
<i>Variationer:</i>	9
PANDEKAGEN:	9
<i>Inklusion:</i>	9
<i>Variationer:</i>	9
DRAMA-LEGE OM NATURFÆNOMENER	10
<i>Hvordan regnen blev til</i>	10
<i>Hvordan det lille frø blev til en solsikke:</i>	10
<i>Inklusion:</i>	11
<i>Variationer:</i>	11
LILLE NØRD LEGE OM DYR	11
<i>Inklusion:</i>	11
<i>Variationer:</i>	12
IMPROVISATION:	13
<i>Inklusion:</i>	13
<i>Variationer:</i>	13
KILDER	13

Hvad er Drama i naturen?

Drama:

Drama indeholder både teater og leg, men for at noget kan kaldes drama skal det indeholde en grad af fiktion. Som pædagogisk værktøj giver drama en unik mulighed for at udtrykke os symbolsk gennem krop og stemme. Dette kan være med til at gøre det nemmere for børn at bearbejde forskellige hændelser i deres liv, da man i dramaet påtager sig en rolle, som kan udtrykke alle former for følelser uden at skulle stå til ansvar for det (Sæbø 2010). Drama giver gode fælles oplevelser, og styrker de indbyrdes relationer. Målet med dramapædagogik er, at udvikle alle vores ressourcer som mennesker bl.a. sproget, koncentrationsevne, følelser, sanser og fantasi (Bloch 2011).

Natur og udeliv:

Børn udvikler deres indlæring, nysgerrighed og kreativitet igennem oplevelser, handling og forståelse, bl.a. ved at bruge kroppen og sanserne (Andersen 2011). Krop og sind tilfredsstilles sanseligt af naturens linjer, former, dufte og farver (Fink-Jensen 2009). Naturen er uforudsigelig og vil overraske, i modsætning til det miljø man møder indendørs eller i byerne (Andersen 2011). I det pædagogiske arbejde spiller det fysiske rum en stor rolle, det sætter rammerne for den adfærd der kan finde sted i rummet. Det har stor betydning at det fysiske rum tilbyder lige muligheder for alle børn på tværs af social og kulturel baggrund. I udelivet bliver kroppens sansning af omgivelserne den måde hvorpå man lærer. Kropsligheden får plads når man befinder sig udendørs og giver unikke muligheder for at gøre sig erfaringer på egen krop (Moser 2007).

Inklusion:

Inklusion handler om at skabe rum og mulighed for den enkelte persons aktive deltagelse i alle fællesskaber. Uanset forskelle eller ligheder skal der være plads til alles deltagelse. Det er derfor vigtigt at fællesskabet er dynamisk og fleksibelt og tilpasser sig det enkelte individ (Madsen 2009).

Hvorfor så drama i naturen?

Drama er et godt inkluderende værktøj da det giver unikke muligheder for alles deltagelse, i små så vel som store roller. På den måde kan alle være med i fællesskabet uanset formåen. Igennem dramaet kan emner der ellers er svære at tale om bearbejdes, og børnene kan få en bredere

forståelse for emnet. Når dramalegene finder sted udendørs kan omgivelserne være med til at give inspiration til legene. Kropsligheden får en stor rolle når dramalegene udføres i et uderum med god plads til alle og giver unik mulighed for at gøre sig erfaringer, fra dramalegene, på egen krop (Moser 2007). Natur har typisk været forbundet med naturvidenskabelig læring, baseret på eksperimenter mm. Hvilket ikke er den bedste læringsmetode for alle børn. Dramaet giver en unik mulighed for en æstetisk inspireret læring, og herved giver vores projekt mulighed for flere former for læring, tilpasset flere forskellige børn.

Pædagogiske hjælpemidler

Hvad er vigtigt?

Det er vigtigt at pædagogen tør gå ud af de faste pædagogiske rammer, når der skal arbejdes med drama i dagtilbuddet. Det er vigtigt at pædagogen tør springe ud i det, og vise børnene de forskellige lege, uden at være bange for at ligne et "fjols". Det kan være meget svært for nogle, at give helt slip og lege på børnenes niveau og præmisser, men gør man forsøget kan gevinsten være stor. Improvisation er meget vigtigt når man arbejder med drama, det at pædagogen kan virke undersøgende og stille spørgsmål ved ting i naturen, kan straks fører til noget mere med børnene. Dramaet kan bygges op omkring små ting i naturen, og det handler om at pædagogen griber mulighederne og selv bliver et lille legebarn.

Øvelserne nedenfor kan bruges i pædagoggruppen, som hjælp til at løsne op, og kunne give sig 100% i dramafaget hos børnene.

Samarbejdsøvelser:

- Spejlleg: 2 og 2 sammen, man spejler på skift det den anden gør.
- Marionettet: 2 og 2 sammen, bestemmer man på skift hvad den anden skal gøre igennem sproget. F.eks. hop som en frø, og den anden skal så gøre det.
- Skyggen: Til musik går man 2 og 2 og på skift leger skyggen af den anden. Man gør det samme som den anden, en slags kongens efterfølger.

- Blindeføring: Her skal man 2 og 2 på skift have bind for øjnene og føres rundt i det uvisse.
- Parvis dirigering: 2 og 2 går man rundt til musik, hvor man på skift dirigere hinanden med hænderne til hvordan den anden skal danse.

Praksis/inspiration

Historievandring

Tag børnene med ud på en spændende historievandring på legepladsen, i skoven eller andre steder i naturen. Der er rig mulighed for at bruge de remedier som man møder på sig vej, derfor skal der tænkes kreativt, og ud af kontekst. Brug bl.a. pinde som sværd eller tryllestave eller sten som penge, det er bare med at bruge fantasien. Denne historievandring kan være med til at gøre historien mere visualiseret/virkelig for børnene, og de kan få mulighed for at koble historien på noget fra naturen. Det er vigtig at pædagogen har en god indlevelses evne og forsøger at få børnene med på ideen. Brug kroppen til at illustrere hvad historien handler om, handler den om en fugl kan man bruge armene til at vise at den flyver, og man kan hurtigt få børnene med på at lave bevægelserne.

Inklusion:

Pædagogen skal have en god indlevelsessevne, og formå at fange børnene bedst muligt. For at få alle børnene inkluderet i turen, er det vigtigt at man er opmærksom på om alle børnene er med. Man kan løbende i historien tage kontakt til børnene og spørge dem ind til historien, så de føler sig som en del af det. Man kan give børnene roller undervejs på skift, så alle får mulighed for at være med. Man skal være anerkende børnene og lytte til deres eksempler så de føler sig bekræftet.

Variationer:

- Man kan lade børnene udvælge hvilke figurer der skal være med i historievandringen.
- Pædagogen kan fortælle en historie som der er blevet læst for børnene før, et som de kender og kan relaterer til.

- Historien kan også tilpasses læreplanerne.
- Pædagogen kan opdigte en historie undervejs, og bruge det der inspirerer på turen.
- Pædagogen kan lade børnene være med til at opdigte en historie, hvor de sammen kan snakke om historien og komme med ideer.

Mimik-øvelser:

Børnene samles i en rundkreds på plænen så alle kan se hinanden. Pædagogen fortæller hvilke ansigtsudtryk eller kropsudtryk børnene skal lave.

Inklusion:

Dette er en god måde at tale med børnene om forskellige følelser og lære dem hvordan folk kan se ud når de føler forskellige ting. Det kan hjælpe børnene med at lære at udtrykke egne følelser, samt at genkende andres.

Variation:

- Se sure ud
- Se glade ud
- Se triste ud
- Se festlige ud
- Se ligeglade ud
- Se sjove ud

Spejleg:

Børnene skiftes til at være spejl og skal så efterligne hinandens bevægelser. Her kan man lave større eller mindre grupper af børn.

Inklusion:

Børnene lærer at være opmærksomme på hinanden og i at skiftes til at have styringen. Børnene får trænet deres koncentrationsevne og samarbejdsevne.

Variationer:

- Der kan være et tema for spejlingen. F.eks. at man bevæger sig som et dyr.
- En hel gruppe af børn kan spejle en person i midten af rundkredsen.
- Kongens efterfølger

Mim et dyr:

Lav en rundkreds med børnene og vælg et dyr som børnene skal mime. Hvis dyret er en abe, skal børnene gå rundt som en abe imellem hinanden uden at tale. Efter lidt tid mødes man igen i rundkredsen og finder på et nyt dyr.

Inklusion:

Da det handler om at mime, foregår legen relativt stille, derfor vil lydssensitive børn godt kunne være med. Der er ingen regler for det at mime, andet end at man er stille, derfor kan hvert enkelt barn komme med sin egen fortolkning af det der skal mimes. Barnet skal buge sin krop og forsøge at udtrykke noget, hvilket kan fremme barnets kropsforståelse.

Variationer:

- Legen kan også foregå på den måde, at man samles i en rundkreds, hvorefter hvert barn på skift skal ind i midten og mime den ting som pædagogen siger, eller som barnet selv finder på. Dog skal man være lidt opmærksom på, at kategorien ikke er for svær for barnet.
- Mim et arbejde – Fisker, maler, racerfører, bager osv.
- Mim en sport – Fodbold, håndbold, badminton, svømning osv.
- Zoo-leg. Alle børnene undtagen 1 er det samme dyr. Det ene barn er den lille frække abe der er stukket af fra sit bur. Pædagogen er dyrepasser som låser alle dyrene inde og går hjem. Alle børn samles et sted og dyrepasser drejer nøglen om og går. Den frække abe stjæler nøglen og slipper alle dyrene ud. Alle børnene løber ud af buret mens de bevæger sig som det dyr der er blevet valgt og de løber helt hen og driller dyrepasser. Dyrepasser opdager dyrene og låser dem inde endnu en gang. Og legen starter forfra.

Usynligbold:

Pædagogen kaster siger et barns navn og kaster bolden til vedkommende. Barnet griber og kaster tilbage til pædagogen, som kaster til et andet barn. Det er vigtigt at kaste til alle børn.

(Inspireret af fantomkast i bogen Dramaøvelser for begyndere, Broich 2005.)

Inklusion:

Alle børn kan være med i denne leg. Da børnenes navn nævnes er det med til at få dem til at føle sig som en del af fællesskabet. Da det er en usynlig bold, behøver man ikke at være god til at spille bold for at gribe den.

Variationer:

- Når børnene kender legen kan de begynde at kaste bolden til hinanden, men pædagogen må sørge for at alle børn får bolden.
- Man kan kaste med forskellige ting. Eks. Vi leger vi kaster med et æg som ikke må gå i stykker, vi kaster med et pindsvin som stikker men vi må ikke tabe det, vi kaster med en stor tung sten.

Troldmandens tryllestav:

(Inspireret af Broich 2005)

Først er pædagogen troldmanden, senere kan børnene være det, man kan finde en tryllestav i naturen. Troldmanden står helst lidt hævet over de andre, på en træstub eller en bænk og troldmanden siger sim sala bim jeg tryller jer alle sammen til..... Og alle børnene skal lade som om de er blevet tryllet om.

Inklusion:

Alle børn kan være med, og fortolke det de bliver tryllet til på deres egen måde. Legen kan laves alle steder, og på alle tidspunkter, i store såvel som små grupper. Også her er der mulighed for at børnene kan være troldmanden på skift. Er der børn der har svært ved at fokusere på legen, kan

trolldanden vælge barnet som hjælper, der hjælper med at finde på hvad de andre børn skal trylles til.

Variationer:

- Inspiration fra barn: Bruge en kikkert i stedet, og så hver gang man ser på børnene laver de en ny ting hver gang.

Børnene kan trylles til:

- Små mus
- Elefanter
- Sommerfugle
- Kør
- Heste
- Hunde
- Katte
- Træer
- Blomster
- Kan også være noget der passer indenfor det aktuelle læreplanstema, kun fantasien sætter grænser.

Gåtur:

(Inspireret af Broich 2005)

Alle går rundt på græsplænen, eller andet afgrænset område udendørs, på forskellige måder.

Pædagogen fortæller hvordan man skal gå

Inklusion:

Her går alle sammen samlet rundt og alle kan være med. Der er ikke nogle regler for hvordan man går, og der er ikke nogen der kigger på om man ser fjollet ud. Legen kan tilpasses hvis der er nogen

der har specielle behov, og de vil have mulighed for at holde en voksen i hånden, eller laver legen i mindre grupper.

Variationer:

- Livets gang: Vi er alle sammen små babyer der kravler rundt på gulvet, så vokser vi og bliver til børn der løber rundt, så bliver vi teenagere der går langsomt rundt og hænger, så bliver vi voksne der har travlt og løber rundt og endelig gamle der går langsomt rundt og støtter sig til en stok.
- Alting forandrer sig: Du er lillebitte og falder over græsset, bliv langsommere og langsommere, gå i slowmotion, gå fremad, gå baglæns.
- Når børnene kender legen, kan man bede dem gå med bestemte følelser.

Pandekagen:

Historien om pandekagen der slap væk og alle jager den.

Et barn er pandekagen og går/løber/ kravler forrest. De andre følger efter rundt på legepladsen, i skoven eller alle mulige andre steder hvor der er god plads. Det fysiske rum udendørs kan være med til at give inspiration til legen og giver mulighed for store armbevægelser og masser af bevægelse.

Inklusion:

Legen kan leges på alle underlag og i alle former for omgivelser, derfor kan legen tilpasses børnenes behov. Børnene kan skiftes til at være pandekagen. Skal pandekagen tage særligt hensyn til nogle børns fysiske egenskaber, kan en pædagog eller anden voksen være den der spiller pandekagen.

Variationer:

- Pædagogen kan bestemme hvordan den der jager pandekagen skal bevæge sig
- eller pandekagen kan bestemme det.
- I takt med at børnene kender legen kan hvert barn jage pandekagen på forskellige måder, en bestemt gang eller med en bestemt stemning.

Drama-lege om naturfænomener

Hvordan regnen blev til.

Der var engang en stor sø, ude i en dejlig skov. (Børnene holder alle sammen hinanden i hånden og står og svajer lidt) En dejlig sommerdag hvor solen skinnede rigtigt meget på alle de små vanddråber, begyndte de at fordampe. (Pædagogen går rundt og rører ved hvert enkelt barn og når de bliver rørt, giver barnet slip på rundkredsen og løber rundt på græsplænen.) Fordampe betyder at vandet blev til damp og alle vanddråberne begyndte at flyve op mod himlen, hvor de samlede sig og blev til en sky. (Børnene løber lidt rundt mellem hinanden, og på pædagogens anvisning samler de sig i en tæt gruppe, hvor de holder fast i hinanden). Skyen svævede rundt på himlen og så ned på jorden. (Børnene bevæger sig rundt i gruppen, i samlet flok) MEN bedst som skyen fløj rundt og hyggede sig blev det koldere og vanddråberne rev sig fri fra skyen og faldt ned mod jorden, nu var de blevet til regn. (Alle børnene bryder op og løber alt hvad de kan rundt på plænen, pædagogen kan anvise om det er skybrud (Løb meget hurtigt) eller om det er en stille støvregn (Børnene lister rundt)) Og det var historien om hvordan regnen blev til, og da al regnen var faldet var dråberne klar til at blive til regn igen.

Hvordan det lille frø blev til en solsikke:

Der var engang et lille frø som ikke følte sig som noget særligt, da den var så lille, og ikke kunne noget. (Alle børnene bevæger sig ligeså stille rundt imellem hinanden) Det lille frø var blevet købt af en dreng, som ville i gang med at plante nogle blomster ude i haven i det lille nye bed. Drengen tager sin pose med frø ud i haven og begynder at drysse dem over bedet (Pædagogen går rundt imellem børnene og røre dem blidt på armen, og børnene falder ned på græsset). Det begynder pludselig at regne og der kommer en masse vand over bedene med frøene plantet i (pædagogen løber rundt og bevæger fingrene over børnene som vanddråber). Der gik ikke lang tid efter regnen var stoppet før solen tittede frem og alle de små frø begyndte at vokse op fra jorden (børnene begynder at rejse sig og bevæger sig med kroppen og armene op ad, som om de bliver større). Da solen havde skinnet og frøet var vokset sig højt og flot stod der de flotteste solsikker der var set længe. Dette var historien om det lille frø der endte med at blive en flot solsikke.

Inklusion:

Her kan alle børn være med uanset alder og man behøver ikke at kunne det helt store for at være med i legen. Alle børnene kan komme med deres fortolkning af hvad der sker i naturen og gøre det på den måde de synes det er rigtig. Der er ingen fast måde at gøre det på og det er kun fantasien der sætter grænser.

Variationer:

- Vulkanudbrud
- Bladene der falder af træerne
- Højtryk og lavtryk der ender i et tordenskrald
- Blomster der springer ud
- Årstiderne
- Man kan også skrive sig en lille historie ud fra det tema man leger med under læreplanerne.

Lille nørd lege om dyr

Først lærer man noget om et dyr eller to, på samme måde som pædagogen typisk vil tale med børnene om de forskellige dyr. Derefter leger man dyret. Børnene kan finde rekvisitter eller udklædning på legepladsen eller i skoven. Derefter leger vi alle at vi er dyret, legen er fri og dyrene interagerer med hinanden. Børnene kan deles op i mindre grupper eller lege sammen i en stor gruppe, hvor pædagogen er deltagende. Pædagogen kan være med til at give inspiration til legen ved at give hjælpesætninger til børnene. Eks: Skal vi ikke sige at nu var ræven sulten, er der nogen der kan huske hvordan ræven jager?

Inklusion:

Alle børn kan komme med deres egen fortolkning på hvad de har fået ud af snakken om dyret. Det er vigtigt at der ikke rettes på børnene, da deres fortolkning kan give lige så meget mening for dem som den måske ikke gør for pædagogen. Legen i naturen giver mulighed for at børnene får erfaringer på egen krop og igennem deres fortolkning af dyret opnår læring.

Variationer:

Alle dyr kan bruges, her gives kort beskrivelse af nogle dyr fra den Danske natur man kunne lege.

- Pindsvin: Pindsvin ser ikke ret godt men hører og lugter til gengæld rigtigt godt. Pindsvin elsker at spise snegle og biller, men finder de et æg kan de også godt spise det. Når det bliver vinter finder pindsvinet en bunke blade eller grene som den kan lægge sig til at sove i, og så sover den lige til det bliver forår.
- Kronhjort: Er den største af alle hjortearterne i Danmark. Hannerne får et stort flot gevir, som kan have mange tappe, hvis dyret bliver gammelt. Kronhjortene lever i flokke med hanner og hunner adskilt. Kronhjorte spiser planter og om vinteren spiser de skud fra forskellige grantræer.
- Ulv: Ulven er for nyligt kommet tilbage til Danmark. Den er et rovdyr der hovedsageligt lever af rådyr, men den kan også finde på at spise ådsler den støder på. Ulvene lever i flok, der typisk består af en han og en hun, samt deres unger fra de sidste par år. Når ungerne er store nok til selv at få unger forlader de flokken, indtil da hjælper de med at passe hvalpene og jage. Ulve huler når flokken er adskilt, for at fortælle hinanden hvor de er.
- Ræv: Ræven kan genkendes på sin røde pels og den store buskede hale. Der er ræve der lever i skoven, men der er også ræve der lever i byerne. Ræven ser ikke særligt godt, men den bruger lugt og lyd til at finde ud af hvor den er. Rævene i byen lever af det skrald de kan finde, mens rævene i skoven jager mus. De fanger musene ved at lugte og lytte sig frem til hvor musen er og så springe hen oven på musen, så den bliver fanget med forpoterne.
- Egern: Egernet lever alle steder hvor der er mange store gamle træer som den kan kravle i. Egernet spiser næsten alt hvad den kan når lejligheden byder sig, men den foretrukne føde er frø fra forskellige grankogler.
- Listen kan udbygges.

Improvisation:

En mindre struktureret måde at igangsætte dramalege på er ved improvisation. Man kan lade som om man ser noget derovre i busken, eller ude i horisonten og fortælle børnene om det og bede dem om at svare eller beskrive hvad de ser. På den måde bliver barnets fantasi kickstartet og hvis alt går vel kan pædagogen ret hurtigt trække sig ud af lege og lade børnene selv styre den.

Inklusion:

Der er ingen regler og man har frie tøjler til at bruge sin fantasi, derfor kan alle være med.

Variationer:

- Man kan begynde at fortælle en historie og så tilbyde børnene at fortælle videre på den.
- Man kan fokusere på noget man finder og skabe nogle associationer hos børnene til noget man har arbejdet med tidligere

Kilder

Andersen, Maria L. (2011) Menneskeheden mister sig selv. Hjerneforsker Kjeld Fredens advarer mod konsekvenserne af, at børn opholder sig for lidt i naturen. *Natur og Miljø* (6 s. 11)

Bloch, Anne (2011). Slip dramaet løs – om dramafagets byggeklodser. In Bloch A. og Sundorph M. (Red). Musik og drama – pædagogisk arbejde med forskellige målgrupper. Nautilus forlag – Frederiksværk

Broich, Josef (2005). *Dramaøvelser for begyndere*. Forlaget Drama – Gråsten

Fink-Jensen, Kirsten og Anne Maj Nielsen (2009): *Æstetiske læreprocesser – i teori og praksis*. Billesø & Baltzer

Madsen, Bent (2009): *Socialpædagogik – integration og inklusion i det moderne samfund*. Hans Reitzels Forlag.

Moser, Thomas (2007). Rommet som pedagogisk (kon)tekst og det fysiske miljøet som læremiddel. In: Knudsen S. V., Skjelbred D., Aamotsbakken, B. (2007). Tekst i vekst - Teoretiske, historiske og analytiske perspektiver på pedagogiske tekster. Interface Media - Oslo

Sæbø, Aud B. (2010). Drama i barnehagen. Universitetsforlaget - Oslo